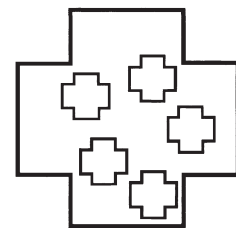

Menighetsblad for Sør-Aurdal

Nr. 3 - Oktober 2022 e. Kr. - 78. årgang

Utdeling av 4 og 6 årsbøker

Vi har allerede hatt utdeling av 4- og 6-årsbøker i mange av kirkene i Sør-Aurdal. Etter Familiegudstjenesten får barna anledning til å bli med på skattejakt i kirken sin. Da får barna undersøke hver krik og krok i kirka, klatre opp på orgelgalleriet og prekestolen, gå rundt alteret og finne døren til sakristien. De får være på og

bli kjent med alle de viktigste stedene i kirka og finner skatter som vi bruker i kirka og lærer om hva det er og hva det brukes til. Aller sist venter en skatt med ekte gullpenger av sjokolade!

Helena Wright

Foto:
Oddleiv Juvkam

Foto:
Arne G.
Perlestenbakken

Den norske kyrkja i Sør-Aurdal

SØR-AURDAL KYRKJEKONTOR

Tingvollbakkin 15, 2930 Bagn

e-post: post.sor-aurdal@kirken.no

Opningstid: tysdag - torsdag kl. 09.00-15.00

Nettside: kirken.no/sor-aurdal.

Følg oss på Facebook og

Instagram: kirkene_i_Sor-Aurdal

Kyrkjeverje: Liv Barbro Strømme Veimodet, tlf 61 34 85 80, mobiltelefon: 416 74 669.

Kontorfullmektig: Toril Grønhaug,

tlf 61 34 85 82 tysdag, onsdag, torsdag.

Organist: Anders Løberg, tlf 901 02 180.

Trusopplæringsmedarbeidar:

Helena Wright, tlf 951 78 041

BAGN SOKN

Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,

tlf 917 91 233

e-post: sk935@kirken.no

Soknerådsleiar: Ole Fønhus, tlf 915 13 476

Kyrkjetenar: Tore Bergli, tlf 905 46 827

Klokkar: Oddleiv Juvkam, tlf 958 80 585

LEIRSKOGEN SOKN

Sokneprest, vikar: Ellen Oddveig Rudi, tlf. 948 65 195

e-post: eoddver@online.no

Soknerådsleiar: Bente Bråten Dokken,

tlf 959 73 019

Kyrkjetenar: John Erling Blad, tlf 988 50 499

Klokkar: For tiden ubesatt

REINLI SOKN

Sokneprest, vikar: Ellen Oddveig Rudi, tlf. 948 65 195

e-post: eoddver@online.no

Soknerådsleiar: Inger-Lise Haraldsen Hagen,

tlf 959 01 840

Kyrkjetenar: Tore Bergli, tlf 905 46 827

Klokkar og belgdragar: Marianne Haldis

Jensen, tlf 406 44 910

HEDALEN SOKN

Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,

tlf 917 91 233

e-post: sk935@kirken.no

Menighetsrådsleder: Arne Storruste,

tlf 913 30 922

Kirketjener: Knut Erik Digene, tlf 977 49 013

Klokker: Frivillig tjeneste

BEGNADALEN SOKN

Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,

tlf 917 91 233

e-post: sk935@kirken.no

Menighetsrådsleder: Gerd Elin Damslor, tlf 995 31 865

Kirketjener: John Erling Blad, tlf 988 50 499

Klokker: Frivillig tjeneste

PRESTENS PENN

Ellen Oddveig Rudi

Tårer av kjærlyghet

Sorg rommer mye. Den bærer kjærlyghet og samtidig et tap. Noe vi har mistet. Noe eller noen som betydde noe helt spesielt for oss. Kanskje begriper vi ikke helt hvor sterk kjærlygheten har vært før sorgen rammer oss. Å sørge er vondt. Vanskelig. Kanskje urettferdig. Den kommer så nært inn på oss, det blir en del av sjelen vår som vi ikke alltid greier å gå inn i. Men likevel er den der. Sorgen. Og den er vond å kjenne på.

Vi bærer den med oss, selv om vi ikke alltid føler oss sterke nok. Vi må bare. Vi blir kastet ut i det, selv om vi ikke får med oss noen oppskrift på hvordan vi skal takle det, eller komme oss gjennom. Vi føler oss kanskje aldri så små som akkurat da, men likevel må vi bære det. Det som gjør vondt. Det som får håpløsheten frem i oss. Savnet, smerten og avmakten. Hvorfor? Hvorfor, Gud?

Gråt kan være skremmende, vanskelig. Godt. Tårer som renner fra øynene, og nedover kinnene. Øynene er sjelens speil. Følelsene våre kan leses der. Å la tårene renne nedover kinnene, gjør noe med oss. Noe blir vasket vekk med dem, noe annet blir lagt tilbake i sjelen vår. Tårene tar med noe av det vonde, det såre; og en ro legges i sjelen der tårene har vært. Små tårer som gir oss hvile i noen minutter. Det trenger vi for å samle krefter.

Gud gir ikke smerte. Gud gir kjærlyghet. Omsorg. Håp. Han har skapt hvert eneste menneske i sitt bilde. Jesus gråt over Lasarus. Gud gråter sammen med oss, både i sorg og i glede. Tårer er en del av det å være et menneske. Sorg og glede er en uløselig del av et menneskeliv. Det er en tid for alt som skjer under himmelen, en tid for å sørge og en tid for å le. Og vi har fått tårer, så mange vi trenger gjennom livet. Tårene finner veien fra øynene våre og nedover kinnene når vi sørger, men også når vi har det godt. Vi trenger dem for å kunne kjenne alle sider av oss selv.

Sorg bærer tap, men også kjærlyghet. Kjærlyghet til livet slik det var før sykdommen eller ulykken rammet oss; kjærlygheten vi bærer for den vi er så glad i men som vi aldri får lov til å elske, kjærlygheten til det mennesket vi elsket som døde fra oss. Kjærlyghet rommer mye. Sorg rommer mye. Og sammen skaper de en helhet. De skaper livserfaring.

Et visdomsord forteller at dersom vi aldri har opplevd mørke, vil vi heller aldri kunne forstå lys. Har vi aldri grått over smerten, kan vi heller ikke gråte av lykke.

En liten tåre kan romme all Guds kjærlyghet. Derfor får vi eie dem i både sorg og i glede. Vi trenger tårene våre, å gråte er godt. For når vi møter tårene våre, da eier vi kjærlygheten.

Smått og stort

«Eg helsar deg haust!»! Jeg jaktet på dikt om høsten og fant et av Henrik Straumsheim som setter ord på akkurat sånn jeg kjenner det for denne årstida vi står i nå:

*Eg helsar deg, haust, du ærlege haust, Du lovar meg aldri det slag.
Broren din, våren, han lovar så raust, han lovar kvar einaste dag,
men lovnaden gløymer han ofte så fort, han held ikkje meir enn han vil,
og var det eit vonbrot, han ikkje fekk gjort, så hjalpte nok sommaren til.*

*Eg helsar deg, haust, du hardhendte haust, du lovar meg aldri det slag,
men open og ærleg og trugen og traust det er du frå dag til dag.
Du seier som sant er, og slær ikkje av: Eg stormar, eg ruskar, eg riv,
eg møter med kulde, med død og med grav, det fallande, folnande liv.*

Konfirmanter:

Det er høst, ja, og det betyr at oppstart av nytt konfirmantkull er i gang. De startet opp med Pilegrimsvandring fra Island til Reinli stavkirke, der det var pilegrimsmesse og utdeling av 4 og 6 års bok. I Hedalen og Bagn er konfirmantene allerede presentert for menigheten sin. De påfølgende messer presenteres også konfirmantene fra Begnadalen, Leirskoggen og Reinli for sine sogn. Ta de vel imot og be gjerne for menighetens konfirmanter gjennom året.

Bladpenger

Med høsten kommer også vår vanlige tiggerrunde. Vi håper du har vært fornøyd med de 3 numrene som foreløpig er utgitt i år og ber om at din støtte til bladet for 2022 betales til konto eller vipps. Se egen betalingsinformasjon om dette på siste side! Vi takker også dere som i fjor ga oss pengestøtte eller gave til menighetsbladet vårt.

Guidesesongen 2022:

Vi takker våre guider for vel gjennomført guidesesong. I år var det lite søkning til dette, så nå var det mange som «måtte» trå

Guideseongen 2023

Vi håper jo at vi skal kunne holde åpent for guiding også neste sommer – men for å kunne gjennomføre det trenger vi totalt 4 faste guider som dele på oppgaven gjennom sommeren. Har du lyst på en jobb der du møter mange spennende mennesker, får teste engelsken din og samtidig får muligheten til å tilbringe tid i våre kulturskatter? Eller kjenner du noen du tror passer til dette? Ta kontakt med kirkevergen på tlf.: 416 74 669

*Eg helsar deg, haust, av heile mi sjel, eg helsar deg, herlege haust.
Du lovar meg inkje, men kjem likevel med gåver så rikt og så raust,
ja, ofte kom du med ein soldag attpå, som ikkje var venta eingong,
og lia var gullgul, og fjella var blå, og livet var solskin og song.*

God høst, og god leseglede.

Kirkevergen

Valdres i 1000 år – jubileumsår og feiring i 2023

Sankt Olav reiste gjennom Valdres i 1023. For hundre år siden var det stort 900-årsjubileum i Slidre der kong Haakon var med. Nå har tusen år gått siden Olavs Valdresbesøk og tida er inne for å jubilere. Dette blir en del av de mange markeringer fram mot Nasjonaljubileet i 1030.

Vi håper det kan bli opplegg i alle Valdres-kommuner i løpet av året. Her er det mye å ta fatt i både for sokneråd og historielag, i skolens undervisning og andre sammenhenger. Vi ønsker ikke bare å se bakover, men også se på hvordan vi kan ta med de byggende verdier for våre lokalsamfunn og vår nasjon. Da må en også våge å se kritisk på den framferd som kong Olav hadde samtidig som vi ser det grunnlag som ble lagt for enkeltmenneskers verdi, gode lover, rettferdighet og kirkens plass i våre liv.

Olsok, lørdag 29. juli 2023 blir det en hovedmarkering og vi håper at kongehuset vil være representert ved feiringen. Planen er at vi starter med et åpent arrangement ved Tingesteinen i Slidre. Derfra vandrer folket opp til Slidredomen der det blir fest- og fredsgudstjeneste. Hit kommer også de som er på pilegrimsferd fra øst over åsen fra Øystre Slidre. Forhåpentligvis kan vi få til prosjektkor og spennende musikkframføring. Etter gudstjenesten fortsetter Olsokfeiringen på Valdres Folkemuseum på Fagernes.

Det er mye planlegging som gjenstår. Er det gode ideer og ønsker om å bidra i planlegging og gjennomføring så gi beskjed til noen i prosjektgruppa som består av prosjektleder Eivind Brenna, kirkeverge i Øystre Slidre, Ove Ekerbakke, kirkeverge i Vestre Slidre, Veslemøy Kvamme, kulturrådgiver i VNK, Katharina Sparstad, representant for historielagene; Ingebjørg Mo, direktør ved Valdresmuseum; Ole Aastad Bråten, kirkeverge i Nord-Aurdal; Aud-Karin Hovi og prost Carl Philip Weisser.

Carl Philip Weisser

Slidredomen blir en flott plass for jubileum og fredsgudstjeneste den 29. juli 2023. Foto: Ola Døhl

AVSKJED MED BISKOP SOLVEIG HØSTEN 2022

Intervjuet er gjort av redaktør i Løten menighetsblad, Amund Sigstad

1. Når ble du ansatt som biskop? Hvordan ble du mottatt i bispedømmet?

Jeg ble vigslet til biskop i Hamar domkirke 17. desember i 2006. Da kom jeg fra stillingen som personalsjef ved Hamar bispedømmekontor etter 12 år som sokneprest i Løten.

Jeg opplevde å bli tatt imot med tillit, vennlighet og raushet.

2. Hadde du et motto og en programklæring ved tiltredelsen?

Jeg hadde med meg et ønske om å formidle evangeliet slik at mennesker kjenner at det berører og gir styrke og håp. Jeg hadde, og har et motto: «Ei kirke for alle». Altså ei kirke som er til stede i lokalsamfunnet, ei folkekirke. Jeg har ofte brukt lignelsen om sennepsfrøet som Jesus fortalte til å fargelegge dette. Lignelsen forteller om frøet som blir til ei stor plante, et tre med greiner der det er god plass for fuglene.

Dette kommuniserer godt med Hamar bispedømme sin visjon: Hellige rom for alminnelige liv. Visjonens formuleringer sier at folkekirka tar utgangspunkt i folks alminnelige liv og inviterer til å forstå og tolke livet i lys av evangeliet om Jesus Kristus. Å ta utgangspunkt i menneskers alminnelige liv med lengsler og behov er en programklæring: midt i folks liv skal kirka være, for å vise at Gud er der også.

3. Hvilke utfordring og oppgaver møtte deg i eget bispedømme, eller i hele kirke-Norge?

Den første utfordringen var å likestille heterofilt og homofilt samliv også med en rituell handling i kirken. Jeg ga min støtte til kjønnsnøytral ekteskapslov som kom i 2008. Fra første februar i 2017 ble likekjønnede ønsket velkommen til ekteskapsinngåelse foran alteret, og ett minutt over midnatt ble det første homofile paret viet her i landet, i Eidskog kirke. Det kjennes naturlig at det første ekteskapet med to av samme kjønn ble inngått her i Hamar bispedømme.

Foto: Halvard Bjørkås

Flere av våre biskoper har vært med å rydde vei slik at kirken nå fremstår som en åpen folkekirke; Kristian Schjelderup og Georg Hille i innsatsen for kvinners prestedtjeneste. Og ikke minst Rosemarie Köhn som også huskes for sin kamp for likestilling og deriblant homofiles rettigheter. Det var banebrytende da hun gjeninnsatte Siri Sunde i tjeneste i februar 1999 etter at Sunde i 1997 hadde inngått partnerskap mens hun var i tjeneste som kapellan i Nordre Land, og som en følge av det ble permittert i stillingen. Og endelig, i 2017, er alle kirkedørene i vårt bispedømme åpne for alle som ønsker å gifte seg i kirken. Jeg er glad for at dette skjedde på «min vakt».

En av de største endringene i kirken i min periode er at vi ikke har en statskirke, men en grunnlovsforankret folkekirke. Den nye loven om trossamfunn innebærer mange muligheter for samarbeid og samhandling i et livssynsåpent samfunn. For vi lever i et samfunn i endring. Befolkningen endrer seg både i by og bygd og vi får flere med ulik etnisk bakgrunn. Det fordrer åpenhet, gode kultur møter og dialog om identitet, kultur og religion. Spennende!

Gjennom medlemsundersøkelser vet vi at kirken står sterkt i Hamar bispedømme. Sju av ti innbyggere er medlem i Den norske kirke og tallene er veldig stabile. Undersøkelsene viser også at kirkebyggen er viktige for folk.

Det har skjedd viktige endringer og framskritt i Den norske kirke de siste tiårene. Men livsvilkårene for mennesker med LHBT+identitet er et samfunnsproblem langt ut over Den norske kirke. Jeg har derfor forsøkt å bære engasjementet også ut over det indrekirkelige ved å søke allianser hos politikere, samfunnsinstitusjoner, organisasjoner, hos andre kirker og trossamfunn og på tvers av landegrensene.

4. Kjernesaker i din tid som biskop.

En av kirkens viktigste oppgaver er å peke på at urett angår oss alle. Kirken må velge ståsted ved å se den enkelte – og bekrefte deres verd. Derfor har jeg hatt et stort engasjement for menneskeverd og rettferdighet.

Likestilling og likeverd i kirke og samfunn har også alltid vært viktig for meg. Dette engasjementet har jeg hatt med meg inn i bispegjerningen. Det er preget av at jeg ofte tenker på hvordan Jesus møtte mennesker med respekt og at møtene førte i livets retning.

«Urett angår oss alle» speiles også i mitt enga-

sjement for papirløse flyktninger, asylbarna og kvinner som utsettes for vold. Blant annet er jeg Den norske kirkes representant i styringsgruppen for kampanjen «Rød knapp - Stopp vold mot kvinner» og jeg har tidligere vært styreleder i Vake kirkelig ressursenter mot seksuelle overgrep.

– Vil vi være en kirke som bringer håp, og forkynner budskapet om den store gleden for alt folket, må vi våge å nærme oss menneskers livserfaringer.

5. Hva har du vært mest fornøyd med? Hva har gledet deg mest?

Da vil jeg trekke fram visitasene der jeg har møtt folk i alle aldre. Det har vært til stor glede og inspirasjon. Uansett hvor jeg er, også i andre anledninger møter jeg folk som er engasjerte og glade i kirka si. Dette gjenspeiler seg også i medlemsundersøkelser. Det er sterkt å oppleve dugnadsinnsats, iherdig og planmessig vedlikehold og jeg vil også si: sorgen når en kirke brenner.

I løpet av min periode har trosopplæringsreformen blitt innført over hele landet. Den har gitt oss mulighet til å skape gode aktivitetstilbud og møteplasser for barn og unge i lokalsamfunnet.

Jeg vil også trekke fram gode samarbeid på tvers med ulike samarbeidspartnere. Slik har vi fått til større satsinger i forbindelse med bokåret, ved olsok og nå som arrangement på veien til Nasjonaljubileet 2030.

I kirken kommer vi ofte i berøring med folks følelser. Da har jeg ofte opplevd hvordan sang og musikk kan nå inn, forsterke glede og lindre sorg. Jeg har stor glede av musikken, møtene med utøverne og få oppleve betydningen musikken har. Det er en stor glede hver dag å tenke på hvordan kirkemusikerne våre og alle andre av kirkens ansatte legger til rette og gjør sitt beste for at folk skal få gode opplevelser i møte med kirkas tilbud og aktiviteter.

6. Saker eller forhold som du gjerne ville hatt gjort?

Kirka skal være et sted hvor folk skal kunne komme med livene sine. Da er det viktig at folk har tillit til kirkens øverste ledelse. Som biskop er jeg ikke alene. Det er svært gode fagpersoner på ulike fagfelt som er knyttet til bispedømmekontoret og Den norske kirke. Også i bispekollegiet har jeg gode folk jeg kan ta opp krevende saker med.

Det er ingen ting jeg angrer på, men noen ganger har jeg tenkt at ting kunne vært sagt eller gjort på en annen måte. Det betyr ikke så mye så lenge det ikke går ut over noen, men kan ta fokus bort fra det jeg egentlig ønsker å formidle.

7. Vi har registrert at nye utfordringer og krav dukker opp til siste arbeidsdag. Er dette krevende å håndtere på slutten av din periode som biskop?

Jeg vet ikke akkurat om at det er noe spesielt nå ut over at det arbeides med framtidig kirkelig organisering. Av og til kan det være debatt om saker slik som om Teater Innlandets oppsetning nå i høst, men det fører til ordskifte som jeg opplever er viktige og nødvendige mer enn krevende.

8. Har du noen gode råd til din etterfølger? Hvilken kurs ønsker du at den nye biskopen skal ta?

Nei, jeg har ingen råd å gi her. Det kan tenkes jeg kan kviskre noen råd direkte til den nye biskopen. Jeg ser med forventning fram til at en ny biskop skal begynne. Jeg er trygg på at vi får en framoverlent og god biskop!

9. Har du noen forventninger til din nye livssituasjon?

Jeg håper å kunne dyrke vennskapets gle-

der og muligheter. Kanskje gå på kafé på en vanlig hverdag og ikke minst ha mer tid til barnebarna og familien ellers.

10. Ser du og din familie fram til å flytte tilbake til Løten?

Vi ser fram til å ta i bruk huset vårt som har vært utleid. Det blir rart å flytte fra Hamar og det gode bomiljøet vi har hatt stor glede av i Olav Myntmesters gate. Nå ser vi fram til nye dager i Sletmoveien

Ein spesiell sal i Reinli

Ein kveld fyrst i september fekk ein flokk interesserte høve til å sjå den heilt spesielle salen på garden Bakko i Reinli. Soknerådet var initiativtakar til dette og eigaren, Randi Bakkene, ynskta velkomen. I andre høgda på garden finns det eit rom som er dekt med måleri frå golv til tak. Dekorasjonane er eit storarbeid og vart måla rundt 1850. Måleria er delt inn av kvite påmåla portalsøyler og blomsterrankar. Alle bilda har forklarande tekster, salmevers eller tilvisingar til bibelen. Av dei 18 motiva er dei aller fleste henta frå bibelen, men innimellom finst det meir verdslige figurar i dekorative drakter med bibelord og moraliserande peikefinger. Taket har ein stor dekorasjon som skal framstille dommedag.

Kunstnaren Erik Hagene vart fødd i 1822 på ein liten husmannsplass kalla Hago ovafor Bøen, difor vart han gjerne kalla Erik på Hago. Erik var sjølvlærd innan målarkunsten, men truleg fekk han den grunnleggande kunnskapen gjennom ein anna eldre kunstmålar i bygda. Erik var og ivrig etter å lære seg meir på andre felt, for eksempel fotografering og optikk. Erik var den fyrste fotografen i bygda og han hadde laga fotoapparatet og linsene sine sjølv! Han laga og urverk og dreiv noko som snikker. Men aller mest dreiv han som handverksmålar og rosemålar. Han og familien utvandra til Amerika i 1880 og busette seg i Wisconsin.

Etter omvisinga i Bakko vart alle inviterte inn i menighetssalen til kaffe og kringle. Prost Carl Philip Weisser fortalde artige historier frå eige liv og med gitaren akkompagnerte han allsang der vi fekk vera med å syngje gamle, kjente salmer som alle kunne. Leiaren i soknerådet, Inger Lise H. Hagen, sa at dette var den fyrste samlinga i ei rekkje som skal finne stad i menighetssalen den fyrste måndagen i månaden fram til november.

Tekst og bilder: Åse Østgård Hagen

ÅRETS KONFIRMANTER I SØR-AURDAL

Bagn 4. juni

Foran fra venstre: Eivind Storbråten, Erle Mikkelsgård, Mats Østgård, Arne Langedrag, Bjørn Andre Øyhus. Bak fra venstre: Magnus Nerli, Sivert Østgård, Mikkel Lysne Johansen, Alexander Vistemyren. Bakerst sogneprest Signe Elisabeth Kvåle. Foto: Anne Dye

Begnadalen 11. juni

Fra venstre: Ada Strandbråten Piltingsrud, Knut Kvåle Garthus, Harald Røyset Ruud, Vemund Westerbø Lybekk, Hanne Lybekk Bertelrud, Elinor Hougsrud og Signe prest. Foto: Kari Anne Stenslette

Hedalen 5. juni

Leirskogen 12. juni

Fra venstre: Askil Nybråten, prost Carl Philip Weisser og Thomas Sørbøen. Foto: Astri Nybråten

Reinli 12. juni

Torjus Skaret og prost Carl Philip. Foto: Inger Lise H. Hagen

Begnadalen 12. juni

Hermine Sollien Nybakke. Foto: Siw Marie Nybakke

Første rekke fra venstre: Heidi Strandbråten-Kjensrud. Andre rekke fra venstre: Adriana Odden Skogstad, Angelica Undrum Storruste, Mathilde Sukke Bakke. Tredje rekke fra venstre: Erik Skinningsrud Bakkom, Vemund Killi Grønhaug, Djordje Wilms. Foto: Arne G. Perles-tenbakken

Ti gode grunner til å være med i menighetsrådet

Høsten 2023 skal det velges flere tusen medlemmer til menighetsrådene i Den norske kirke, av disse skal 22 velges til 5 sokn i Sør-Aurdal. Som medlem i menighetsrådet kan du ha stor innflytelse på de lokale oppgavene og utfordringene i din kirke. Bli med!

Ti gode grunner til å være med i menighetsrådet:

1. Du bidrar til å holde lokalkirken levende
2. Du blir del av et kristent fellesskap
3. Du gjør en viktig jobb for fellesskapet
4. Du kan sørge for et trygt og godt fritidstilbud for barn og unge
5. Du får innblikk i og påvirker de demokratiske prosessene i kirken
6. Du får et nytt nettverk i lokalmiljøet ditt
7. Du kan sørge for at din kirke er en åpen og inkluderende kirke
8. Du preger aktivitetstilbudet i nærmiljøet ditt
9. Du får nyttig styreefaring som du kan bruke i andre sammenhenger
10. Du kan oppdage nye sider ved deg selv

Hva gjør menighetsrådet?

Menighetsrådet leder menighetens virksomhet der du bor. Som medlem i menighetsrådet kan du ha stor innflytelse på de lokale oppgavene og utfordringene i din kirke. Menighetens arbeid spenner over mange temaer – bl.a. miljø og rettferdighet, gudstjeneste, musikk, misjon, barne- og ungdomsarbeid, samt jus og økonomiforvaltning.

Her er noen eksempler på menighetsrådets ansvarsområder:

- Trosopplæring blant døpte mellom 0 og 18 år
- Diakonalt arbeid (kirkens omsorgstjeneste)
- Gudstjenester
- Kirkemusikk
- Ofringer
- Uttalerett ved ansettelse av prest, prost og biskop
- Samarbeid med frivillige
- Langsiktig planlegging av menighetens arbeid

Menighetsrådet har en representanter i kirkelig fellesråd. Kirkelig fellesråd tar seg av administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene. Menighetsrådet har 4–6 medlemmer. Medlemmene har ulike utdannings- og yrkesbakgrunn og mange er også aktive på andre arenaer i lokalsamfunnet. Menighetsrådet møtes 2–5 ganger i halvåret.

Medlemmene velges for fire år.

En undersøkelse blant menighetsrådsmedlemmer viste at et stort flertall trives og opplever det som meningsfylt å være med i menighetsrådet. 85 prosent synes vervet er mer eller like tilfredsstillende som de hadde forventet.

Snart skal sokneråda i gang med å finne folk til listene og vi håper at nettopp DU ønsker å bli med i denne neste 4 års perioden!

Gudstjeneste på Bautahaugen

Søndag 17. juli var det friluftsgudstjeneste på Bautahaugen. Været var litt ustabilt så gudstjenesten ble flyttet inn. Signe var dagens liturg og hun hadde med seg Ole Fønhus på keyboard. Rommene fyltes opp av gudstjenestedeltakere. Menighetsrådet serverte kaffe og kake etter gudstjenesten.

Foto: Arne G. Perlestenbakken

Tenk på hva du pynter graven med – hvor du kaster det – og når du kaster det

8

Det nærmer seg Allehelgen og etter det går det fort mot jul. I høytider spesielt, er det mange som ønsker å pynte graven med blomster, kranser, tente lys og lykter. En stor andel av kransene som brukes som pynt på gravene inneholder plast, nylontråd og isopor, som er restavfall. Likens settes det opp lyslykter og andre ikke-komposterbare gjenstander på gravplassene. En del av disse lyktene og kransene blir liggende lenge.

For å begrense skadevirkningen plast har på miljøet, oppfordres publikum og brukere av gravplassen til å tenke over hvilke materialer som etterlates på gravplassen. Målet er en gravplass som pyntes med gravutstyr og kranser av miljøvennlige og bærekraftige materialer som kan gjenvinnes og gjenbrukes.

Vedtekter for gravplassene i Sør-Aurdal §5.2, fastslår at «Planter, kranser og liknende materiale som brukes ved gravferd eller pynting av grav, og som ender som avfall, skal i sin helhet være komposterbart», og det er viktig gravplassene forvaltes i henhold til denne grunnregelen. Gravutstyr av plast og isopor er skadelig for miljøet.

Lys i beholdere av plast

Lystenning på gravene er en tradisjon som har bredt om seg med årene, og som har blitt et symbol på savn og kjærlighet til de døde. De siste årene har vi sett omfattende bruk av elektriske gravlykter i beholdere av plast som går på batteri. Disse elektriske gravlyktene har lang levetid, og kan brenne i mange timer på ett batteri. **Lyktene inneholder tungmetaller og skal behandles som elektronisk spesialavfall.** I dag er det mulig å gjenvinne disse produktene, men mange lykter havner likevel i restavfallet. **Slike lykter må du ta med deg hjem, ikke kaste i restavfallet på kirkegårdene våre!**

De tradisjonelle plastbeholderne med lys av veke i talg er populære blant kråker og skjærer som ødelegger plasten for å forsyne seg av talgen i lyslyktene, og dermed etterlater små plastbiter på jordene rundt kirkegårdene våre. Disse jordene blir pløyd og brukt som for til dyr.

Plast er som kjent blitt et stort miljøproblem og mye plast havner i naturen. Dette gjelder også for kirkegårdene våre. Tomme plastbeholdere og gjenstander av isopor veier lite og kan dermed føres av gårde med vinden, slik at de havner på avveie i jord og vann. Lykter og isopor som ligger strødd utover gravfeltene er skjemmende og utgjør en trussel for det biologiske mangfoldet. Plast som blir liggende lenge ute blir revet fra hverandre i møte med dyr på leting etter mat, regn, vind og UV-stråling. Små plastbiter blir til små plastkorn som vanskelig lar seg plukke opp og fjerne. Plast kan også inneholde miljøavgifter som er skadelig for mennesker, dyr og planter.

Vi oppfordrer altså deg som pynter gravene til høytider å besøke graven etter høytiden for å fjerne det sesongbetonte gravutstyret – og å sortere avfallet!

Det som er komposterbart i kompostkasser og restavfall i egne dunker/containere. Og ta med hjem det du er usikker på om kan kastes i restavfall.

På forhånd
takk for hjelpen!

200922
Kirkevergen

Sommergudstjeneste på Bagnsbergatn

Den 10.juli i sommer, i strålende solskinn, inviterte Signe prest til sommergudstjeneste på Bagnsbergatn. Da klokker Oddleiv Juvkam ringte til messe, hadde noen titalls mennesker funnet veien til friluftskirken. Noen kom via stinettet, deriblant hinderløypa opp fra Solbakken, mens andre valgte bil. Signes preken tok utgangspunkt i fake news, der hun fokuserte på skillet mellom det som er sant og godt eller usant og vondt. Trosopplærer Helena Wright bidro musikalsk på fele. Det ble en riktig stemningsfull og hyggelig gudstjeneste i det fri. De fleste «kirkegjengerne» hadde medbrakt til kirkekafe i etterkant, mens Signe delte broderlig med de som ikke var så forutseende. Etter kirkekaffen åpnet Kristian Bergsund dørene til husene på tunet og delte sin kunnskap om krigshistorien. Dette ble en strålende, kinderegg-start på en flott sommerdag. Takk til Signe, Oddleiv, Helena og Kristian.

Tekst og bilder: Anne Dyve

Olsokfeiring 2022 i Reinli Stavkyrkje

Vi feiret Olsok i form av en musikk gudstjeneste med musikk brukt av pilegrimer før og nå som tema. Noe av musikken var hentet fra «Libre Vermell de Montserrat» fra 1300-tallet, en musikkksamling for pilegrimer. En not i boka forteller grunnen til utgivelsen: «Fordi noen pilegrimer som vaker om natta i Den Hellige Jomfruens Kirke i Montserrat, ønsker å synge og danse, liksom også på dagtid ute på torvet, så er det ikke passende å synge annet enn verdige og ærbødige sanger, er det skrevet noen her.» Videre formanes det om å ikke forstyrre de som holder ut i bønn og gudsfryktig meditasjon, altså slikt som alle pilgrimer burde etterstrebe å konsentrere seg om. I samlingen finner vi sanger med religiøse tekster til frodige og vakre middelaldertoner av folkelig karakter. Dette ble kombinert med et utvalg av salmer som Valdres-pilegrimene bruker som menighetssang og Bibelord.

For anledningen spilte vår Kantor Anders på trommer i tillegg til orgel og Helena på strykelyre, i tillegg til å synge sammen med sin mor Kirsti som var på besøk akkurat da.

«Lyset over landet dagna» - sekvensen fra Olavsmessen fra 1300-tallet hadde sin selvklare plass i musikk gudstjenesten. Reinli Stavkyrkje, Olsok anno 2022 og middelaldermusikk med strykelyre, sang, og tromme lager til sammen en bru i tid og rom mellom vår tid og middelalderen. En helt spesiell opplevelse å være en del av!

Strykelyre har nemlig en direkte forbindelse til Olav den Helliges gravkirke, Nidarosdomen, da det inne i kirka over inngangen til Oktogonen, der høyalteret med Olavsskrinet finnes, er plassert en

spelemannsfigur som spiller på dette instrumentet og også ser ut til å synge. (Bilde) Vi kan følge tråden helt til Jesus grav i Jerusalem der rotunden rundt Jesu grav inne i Gravkirken skal ha nøyaktig samme utvendige mål som oktogonen inne i Nidarosdomen!

Helena Wright
Foto: Liv Barbro Veimodet

- Vi har byttet navn! Vake er det det som tidligere het Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep. Virksomheten er den samme, men navnet er kortere – les gjerne mer om navnevalget i årsrapporten.
- Vi feiret 25-årsjubileum i 2021.
- Vi har mangedoblet våre samtaler siden før pandemien.
- Satsning på samiske språkområder har gitt oss fine sørsamiske følelseskort dette året.
- Foreldrekurset «Tro, håp og kjærlighet» ble ferdig, og kurspakken «Positiv seksualitet» ble ferdig.
- Vi ble tildelt ofringer fra menigheter og kirkeråd, men dette har dessverre gått ned i 2021. Det er noe vi har behov for fremover også, så vi håper mange husker oss og vårt arbeid innværende år.

VAKE
kirkelig ressurscenter
mot seksuelle overgrep

Tusen takk for oss i 2021, og vi gleder oss til å vise hva vi får til også fremover.

Vennlig hilsen Vake kirkelig ressurscenter mot seksuelle overgrep

Vi blar i arkivet v/Björg Ingrid

Den hellige alminnelige levestandard, 1962

EN FRIMODIG YTRING AV E. E.

Les. Luk. 12, 13 – 21

Alle kjenner vi fortellingen om den rike bonde. Han er mønsterbonden som det står respekt av, en arbeidets adelsmann. Han er mannen med de store planer, en som vet å fungere.

Men midt i sin ærlige søvn vekkes han brutalt tilbake til livet. "Du dåre, i denne natt kreves din sjel av deg. Hvem skal så ha det du har sanket."

En behøver ikke å være noen dyp kjenner av sin egen tid for å kunne se den fryktelige likhet mellom det moderne menneske og den rike bonde. Aldri tidligere har man trodd mer urokkelig på den mystiske sammenheng mellom høy levestandard og menneskelig lykke. Vår tids profeter er de nøkterne sosialøkonomer som ikke fanger inn mer av virkeligheten enn det de må se gjennom hullet på et kronestykke.

"Jeg tror på den hellige, alminnelige levestandard, en stabil kroner verdi, gunstige konjunkturer, kjøleskap, mixmaster og hytte på landet". Det er vår tids trosbekjennelse. Det er vår fattigdom.

Vår største feil er ikke den at vi trygger vår økonomi. Det fatale er at vi glemmer at vi har en udødelig sjel. Vi glemmer at vi lever et liv som vi en gang skal stå til regnskap for. Derfor regner vi feil. Vi tror det er viktigere å anskaffe bil enn å gi til misjonen. Det er mer om å gjøre å realisere ferieturen enn å ta seg av et forkommet flyktningebarn.

Gud gi at vår tids mennesker, som er så flinke til å regne, også regner riktig når det gjelder de evige verdier.

Katolsk messe i Hedalen, 1992

Ildsjelene bak arbeidet for helse og trivsel i Sør-Aurdal lanserte i fjor ideen om en katolsk messe i Hedalen kirke.

Som tenkt, så gjort. Pater Kjell Arild Pollestad ble kontaktet. Han kunne gjerne tenke seg å ta med sin menighet fra Tønsberg for å feire messe i stavkirken. Menighetsrådet stilte kirken til disposisjon, og biskopen gav sin tillatelse.

Tiltaket ble så godt tatt imot, at nå gjentar det hele seg i år. Søndag 16. august kl. 14 holder Pater Pollestad på ny messe

i Hedalen kirke. Med det får våre menighetsmedlemmer igjen anledningen til å bli kjent med en søsterkirke. Vi skal så visst ikke bagatellisere læreforskjellene mellom våre to kirker. De dreier seg om helt vesentlige ting. Men samtidig fastholder vi at de katolske kristne er våre søsken i troen.

Og gudstjenester skaper jo trivsel, både katolikkenes og våre egne.

heha

Allehelgen, 2002

Om noen uker er det igjen allehelgen. Under gudstjenesten i Begnadalen kirke allehelgensdagen i fjor bragte Harald Garthus en hilsen som vi gjengir her:

HØSTTANKER

Det er høst i naturen omkring oss nå. Gress og blomster visner og løvet faller av. Også i menneskelivet lakker det mot høst for en del av oss. Ja, for noen kan livskvelden komme brått og uventet. Siden forrige allehelgensdag har flere i vår menighet gått bort.

Det har hendt at jeg er blitt spurt om jeg gruer for å bli gammel. Da har jeg svart at jeg gjør ikke det. Det vil si at jeg kan vel grue for plager som gjerne kommer med alderdommen, men jeg sier at til eldre jeg blir, til nærmere er jeg målet.

Men jeg kan også tenke: "Mon jeg skal nå det skjønnne land som snubler gang på gang?" Vi skal ikke snakke lett vint om døden, det er en alvorlig prosess å gå bort fra dette livet og bli skilt fra sine kjære. Men den kristne troen sier at døden ikke er det siste.

Slik er det også i naturen på en måte. Det er et lite dikt som sier litt om det:

HØST

Vissent og gulbrunt om høst faller et løvblad til jord.

Nå er det fra grenen løst, det vender tilbake til mor.

Der bladet satt, er det en knopp, den bringer om livet bud.

Til neste sommer den spretter opp og vitner: Så stor er Gud.

Begnadalen kirkes barnekor

Begnadalen kirkes barnekor har startet opp igjen med øvelser i Begnadalen kirke.

Vi øver i Begnadalen kirke hver tirsdag fra 27. september til 22. november fra 18.00 til 19.00.

Vi har alltid frukt, kjeks og saftpause på øvelsene. Vi øver inn sanger som skal brukes i opptredener hvor ungene får vist frem det de har lært. Det er bare å komme på en av øvelsene for å se hvordan det foregår, og vi ønsker alltid nye sangere velkommen!

Ta kontakt med Anders Løberg, 901 02 180 eller Therese Viken Brenden, 970 80 842

Dere er hjertelig velkommen!

Merkedager i livet

BAGN

Døpte:

- 14.08.22 Silje Brager Dammerud
- 11.09.22 Ingrid Skattebo Leite – Veståskapellet
- 11.09.22 Elvira Bergheim Bøen – Veståskapellet
- 11.09.22 Sverre Hovi Øyhus – Veståskapellet

Vigde:

- 02.07.22 Karoline Bergersen Stensrud og Stian Haugrud

Gravferdshandlingar:

- 17.06.22 Marie Bragerhaug
- 05.08.22 Marit Aarø Brustad

REINLI

Døpte:

- 12.06.22 Einar Hagadokken Bergli
- 28.08.22 Ottar Kolsrud
- 28.08.22 Liam Hilmen Olsen

Vigde:

- 24.06.22 Edel Østgård og Thor-Arne Lien

Gravferdshandlingar:

- 01.06.22 Ingrid Joranger - urnenedsettelse
- 07.07.22 Ola Aas
- 29.07.22 Gunnar Bergene
- 26.08.22 Ruth Lineikro
- 09.09.22 Magnhild Jorun Storbråten

BEGNADALEN

Gravferdshandlingar:

- 24.06.22 Hilda Dalen
- 28.06.22 Aase Waagaard
- 19.07.22 Helge Olsen – urnenedsettelse
- 21.07.22 Terje Lien
- 06.09.22 Laila Karin Granheim Bakken

HEDALEN

Døpte:

- 26.06.22 Odin Handeland
- 21.08.22 Hedvig Storrustemoen
- 21.08.22 Alexia Leonora Tipner

Viet:

- 30.07.22 Maren Vestrom og Bjørn Gigstad – forbønn for inngått ekteskap

Gravferdshandling:

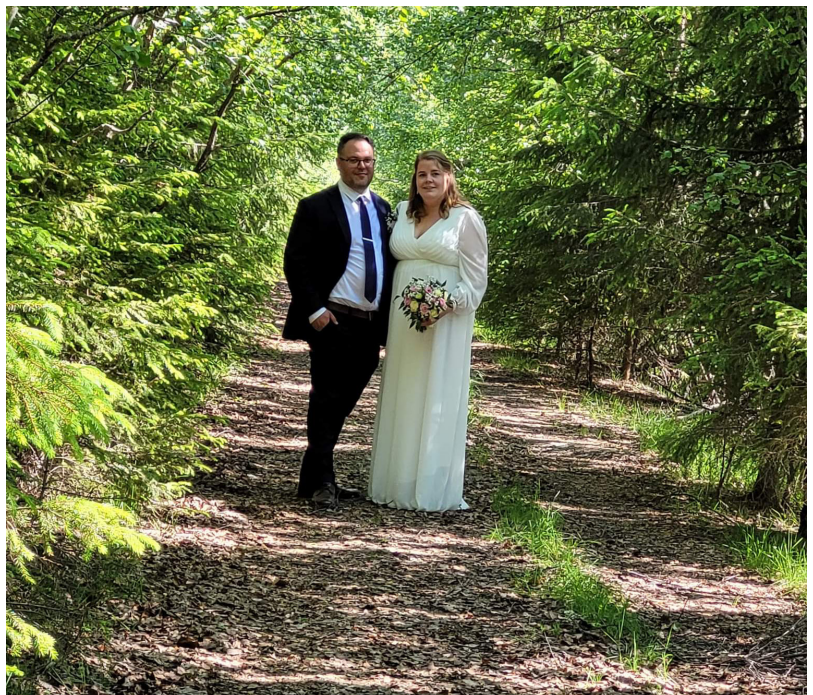
- 12.07.22 Harald Auset

Vi oppfordrer leserne til å bidra med stoff eller tips om aktuelle saker. Frist for innlevering er 10. november.

Karoline Bergersen Stensrud og Stian Haugrud giftet seg i Bagn kyrkje 2. juli 2022

Edel Østgård og Thor-Arne Lien giftet seg Reinli stavkyrkje 24. juni 2022

Haustaktivitet i Reinli

I forrige menighetsblad skreiv vi om 3 samlingar i haust.

Den siste samlinga av 3 samankomstar blir måndag 7. november:

Formiddagstreff i kjørkjestugu kl. 11.30.

Sang og forteljingar.

Mogleg å koma med sangynskje. Enkel servering

Vel møtt! Soknerådet

Velkommen til kyrkje

23. oktober,

20. søndag i treenighetstiden

Matt 18, 1-11 De små har sine engler hos Gud
Hedalen stavkirke **kl. 11.00:** Gudstjeneste.
Signe Kvåle. Barnekoret deltar.

30. oktober, Bots- og bønnedag

Luk 15, 11-32 Den bortkomne og hans bror
Leirskogen kyrkje **kl. 11.00:** Gudstjeneste.
Ellen Oddveig Rudi.

Begnadalen kirke **kl. 18.00:** Kveldsmesse.
Signe Kvåle.

6. november, Allehelgens dag

Luk 6, 20-23 Saligprisningene
Bagn kyrkje **kl. 11.00:**
Allehelgensmesse.
Ellen Oddveig Rudi.

Reinli kapell **kl. 13.00:**
Allehelgensmesse.
Ellen Oddveig Rudi.

Hedalen stavkirke **kl. 11.00:**
Allehelgensmesse. Signe Kvåle.

Begnadalen kirke **kl. 13.00:**
Allehelgensmesse. Signe Kvåle.

13. november,

23. søndag i treenighetstiden

Matt 24, 35-44 Dagen og timen kjenner ingen
Begnadalen kirke **kl. 11.00:** Lysvåken gudstjeneste.
Signe Kvåle og Helena Wright.

20. november,

Domssøndag/Kristi kongedag

Joh 9, 39-41 Til dom er jeg kommet
Ingen gudstjenester i Sør-Aurdal

27. november, 1. søndag i adventstiden

Matt 21, 1-11 Inntoget i Jerusalem
Begnadalen kirke **kl. 16.00:** Lysmesse. Signe Kvåle. Barnekoret deltar.

Reinli kapell **kl. 18.00:** Lysmesse. Ellen Oddveig Rudi.

4. desember, 2. søndag i adventstiden

Joh 14, 1-4 Jeg vil ta dere til meg
Bagn kyrkje **kl. 11.00:** Adventsgudstjeneste.
Signe Kvåle.

Hedalen stavkirke **kl. 18.00:** Lysmesse. Signe Kvåle. Barnkoret deltar.

11. desember, 3. søndag i adventstiden

Matt 11, 2-11 Jeus og Johannes
Leirskogen kyrkje **kl. 16.00:** Lysmesse. Ellen Oddveig Rudi.

Det tas forbehold om at gudstjenestelisten kan endres. Følg med i avisa Valdres og nettsidene i kommunen.

Begnadalen
menighetsråd
takker for
pengegaven gitt ved
Terje Liens
bortgang.

**MENIGHETSBLAD
FOR SØR-AURDAL**

**Utgjevar: Sør-Aurdal kyrkjelege
fellesråd**

**Redaksjon:
Signe Elisabeth Kvåle
Liv Barbro Veimodet
Toril Grønhaug**

**Bagn: Bjørg Ingrid Brenno
Leirskogen: Mikael Sørbøen
Reinli: Åse Østgård Hagen**

**Menighetsbladets
kontonummer:
2320 17 79723**

**VIPPS: 114107
Sør-Aurdal kirkelige fellesråd**

**VIPPS: 647282
Bagn kyrkje – kollekt**

**VIPPS: 724484
Leirskogen kyrkje – kollekt**

**VIPPS: 650878
Reinli kyrkje – kollekt**

**VIPPS: 22430
Begnadalen kirke – kollekt**

**VIPPS: 525671
Hedalen stavkirke- kollekt**

VIPPS: 525362 Veståskapellet

Trykk: Land Trykkeri AS

**Ønsker du å støtte
menighetsbladet
med en gave?**

Bruk VIPPS 114107
eller
bankkontonummer
2320 17 79723.